

ВІДМОВА ВІД ОПЛАТИ КОМУНАЛКИ: ЩО ТРЕБА ЗНАТИ

Економічні та суспільно-політичні процеси в нашій країні показують: якщо ми хочемо змінити ситуацію, іншого виходу, крім як масово заявити про свій протест, немає. Якщо Ви незгодні з тарифами на газ, тепло та гарячу воду, які є абсолютно економічно необґрунтованими, якщо Ви не хочете дарувати монополіям з власної кишені від 50 % до 100% від доходу своєї сім'ї, вихід один — не платити!

Масове ненадходження коштів на рахунки монополістів-постачальників послуг стане для них неабиякою проблемою. Давайте влаштуємо владі **шокову терапію**, аналогічну тій, яку вона організувала нам з Вами! **Революцію у сфері житлово-комунального господарства ми повинні робити власними руками**, бо інакше й надалі будемо отримувати неякісні послуги за нечувані завищені кошти, аж поки «комуналка» не витягне в нас абсолютно всі заощадження.

1-3 МІСЯЦІ НЕСПЛАТИ

Отже, «Тарифна мобілізація» пропонує **тимчасово відмовитися від сплати всіх комунальних платежів**. Загалом **неплатежі не є нашою самоціллю** — це лише інструмент для досягнення мети. Ми прагнемо, аби в результаті масової акції платіжної непокори квитанції українців суттєво зменшилися. Як варіант, пропонуємо Вам просто **відкладати гроші, які маєте віддати за комуналку**. Це **Ваша комунальна «страховка», «резервна фінансова подушка» для Вашої сім'ї**.

«Не платити» потрібно грамотно, наперед усвідомлюючи всі ризики, — так Ви знатимете, як діяти в тій чи іншій ситуації, та зможете почуватися безпечно.

Тому ми підготували для Вас цю методичку, у якій зібрано все, що потрібно знати при заборгованості за ЖКП. Першочергово вона стане в нагоді тим, хто відмовляється разом з нами не платити короткий період часу: роз'яснюємо всі наявні ризики, пов'язані з цією масовою затією, аби Ви могли за необхідності дати відсіч «комунальним рейдерам» та відстояти свої права в боротьбі з тарифним грабежем. Як відомо, поінформований — значить, озброєний.

Разом з тим, ця методичка стане хорошим порадиником для неплатників «зі стажем»: Ви зможете значно ускладнити життя виконавцю послуг, а в багатьох випадках — позбавити його права на стягнення з вас заборгованостей. Уявіть собі, що тисячі українців одночасно подадуть заяви про скасування судових наказів, перегляд заочних рішень і почнуть доводити необґрунтованість вимог комунальників! Та вони погрузнуть у бюрократичній тяганині!

ТИПОВИЙ ДОГОВІР

Почнемо з того, що *укладення договору про надання житлово-комунальних послуг* (далі — ЖКП) *на основі типового договору* так само, як і *оплата вартості спожитих послуг, є обов'язком споживача*, що передбачено п. 2, п. 5 ч. 3 ст. 20 ЗУ «Про житлово-комунальні послуги». На цю норму обов'язково будуть посилалися комунальники при зверненні до суду.

Щодо підписання Вами договору, то слід враховувати положення ст. 641, 642 Цивільного кодексу України, за якими надавач послуг надсилає свій варіант договору (пропозиція укласти договір (оферту), і навіть якщо Ви його не підписали, але в межах строку для відповіді вчинили дії відповідно до вказаних у пропозиції умов договору (сплатили відповідні суми грошей за надані послуги), вказане засвідчить Ваше бажання укласти договір, і ця дія буде рахуватися як Ваше погодження з пропозицією). **Тобто, екземпляр договору з Вашим підписом є необов'язковим.**

Ви також можете вказати, що наданий Вам на підпис договір не відповідає типовому і Ви незгодні з його положеннями. Проте майте на увазі, що вже є судова практика з цих питань. Так, за рішенням Верховного суду України від 10.10.2012 року в справі № 6-110цс12 надавач послуг може звернутися до суду і, за його рішенням, договір між вами вважатиметься укладеним на умовах, передбачених нормативним актом обов'язкової дії (тобто, типовим договором).

ВІДКЛЮЧЕННЯ ВІД МЕРЕЖІ

Стягнення заборгованості за комуналку — складний і довготривалий процес для постачальника. Він не може зробити це самовільно, тільки через суд. На практиці більш дієвим механізмом і простим методом спонукання споживача оплачувати послуги є відключення його оселі від мереж (визнання судом

незаконності відключення «станеться пізніше», і не багато громадян взагалі звертаються до суду, щоб покарати виконавця послуг).

Норми чинного законодавства передбачають можливість обмежити Вас у наданні комунальних послуг, але порядок дій комунальників чітко регламентований та обмежений часовими рамками. Основне — вони обов'язково мають надіслати вам **письмове попередження**.

після письмового попередження **МОЖУТЬ ВІДКЛЮЧИТИ**

НА 30-Й ДЕНЬ

п.27 Постанови КМУ №1357 від 26.07.1999
«Про затвердження Правил користування
електричною енергією для населення»

НА 10-Й ДЕНЬ

(після прострочення платежу)
згідно з типовим договором, затвердженим
сайті НКРЕКП

НА 3-Й ДЕНЬ

ст.25 ЗУ «Про теплопостачання»

**НЕ МАЮТЬ ПРАВА
ВІДКЛЮЧАТИ**

**Забороняється відключення перед вихідними та святковими днями*

ДОБРОВІЛЬНЕ ПОГАШЕННЯ БОРГУ: РЕСТРУКТУРИЗАЦІЯ

Якщо вже є заборгованість, яку споживач визнає, і між ним та виконавцем послуг підписано договір, слід знати, що при бажанні заборгованість можна реструктуризувати. Це передбачено Законом України «Про реструктуризацію заборгованості з квартирної плати, плати за житлово-комунальні послуги, спожиті газ та електроенергію». Споживач може укласти з підприємствами-надавачами ЖКП договори про щомісячне рівномірне погашення заборгованості та своєчасну сплату поточних платежів за ЖКП. Для цього потрібно звернутися з відповідною заявою до постачальника послуг та погодити графік погашення.

На період погашення реструктуризованої заборгованості загальна сума платежів (поточних і реструктуризованих) не має перевищувати 25 % доходів, що визначаються при нарахуванні субсидій для працюючих громадян, і 20 % — для пенсіонерів та інших осіб, які отримують будь-які види соціальної допомоги.

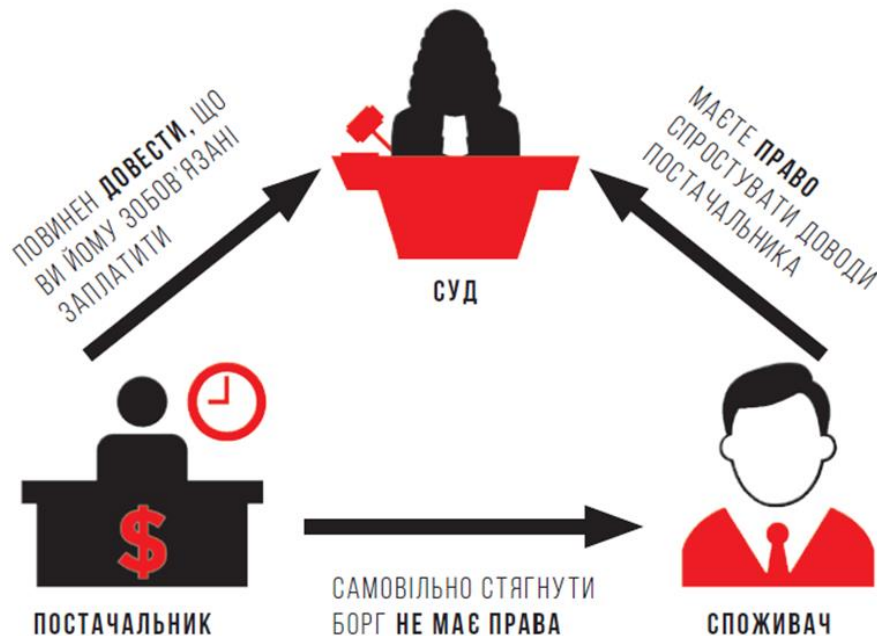
За умови, якщо доходів громадян, які уклали договори про реструктуризацію заборгованості, не вистачить на повне погашення цієї заборгованості, термін дії договору продовжується до його повного погашення.

Важливо: на суму реструктуризованої заборгованості не нараховується пеня.

СТЯГНЕННЯ ЗАБОРГОВАНOSTІ ЧЕРЕЗ СУД

ПІСЛЯ 3-Х МІСЯЦІВ НЕСПЛАТИ

Якщо постачальник подав на Вас до суду Ви повинні вжити заходів задля свого захисту. Зокрема, **Ви маєте право на зменшення розміру плати за надані послуги в разі їх ненадання або надання не в повному обсязі, зниження їх якості** (п. 5 ч. 1 ст. 20 ЗУ «Про ЖКП»).

Запорукою позитивного вирішення судового спору з надавачем послуги є підтвердження своїх заперечень проти вимог доказами.

Ми наполегливо рекомендуємо Вам, незважаючи на наявність або відсутність заборгованості за комунальні послуги і, відповідно, судового спору, **належним чином оформлювати та документувати претензії до виконавців** стосовно ненадання або неналежного надання послуги. Таке право споживача передбачено ст. 18 ЗУ «Про ЖКП», при цьому для укладення акта-претензії за вашим викликом має з'явитися представник виконавця. Якщо він цього не зробить або відмовиться від підписання акта-претензії, такий акт буде дійсний, якщо його підпише не менше двох споживачів! В акті-претензії може бути зазначено:

«Ми, що нижче підписалися, стверджуємо, що за такий-то період ми не отримували (отримували частково або неналежної якості) такі-то послуги і тому вимагаємо здійснити перерахунок їх вартості та виплатити неустойку (у разі, якщо її виплата передбачена договором) і в майбутньому надавати комунальні послуги належної якості, в повному обсязі та своєчасно».

Якщо претензія стосується неналежної якості комунальної послуги, то в акті-претензії необхідно зазначати конкретні її недоліки (температура гарячої води щодо послуги гарячого водопостачання, температура повітря в приміщенні щодо централізованого теплопостачання, нездійснення прибирання будинку та

прибудинкової території, відсутність електричної енергії води протягом конкретного періоду тощо).

Надсилайте претензії виконавцю, обов'язково зберігаючи їх копії, а також відповіді виконавця. Це досудова «робота» споживача, яка допоможе створити доказову базу щодо неналежного виконання комунальниками своїх обов'язків. Повірте: стягуючи з вас заборгованість за ЖКП, комунальники не згадають, чи достатньо гарячою була вода, чи відповідав природний газ характеристикам, встановленим законодавством, чи було тепло у ваших домівках – Ви повинні контролювати це самостійно. Також **зберігайте всі квитанції на оплату ЖКП** незалежно від періоду, за який була здійснена оплата.

ПРИМУСОВЕ СТЯГНЕННЯ ЗАБОРГОВАНOSTI

Тепер поговоримо про процедуру примусового стягнення заборгованості через суд.

Перший етап — надавач послуг направляє Вам вимогу про погашення заборгованості (він це робить не завжди, за власним розсудом).

Така вимога містить реквізити з найменуванням боржника, виконавця, суму заборгованості, дату, підпис виконавця та його печатку. Якщо ви не сплатили борг за вимогою, постачальник послуг звертається до суду з заявою про видачу судового наказу.

СУДОВИЙ НАКАЗ. ЩО ЦЕ? ЯКІ ЗАГРОЗИ НЕСЕ? ЯК СКАСУВАТИ?

Судовий наказ — особлива форма судового рішення в тому числі про стягнення заборгованості за ЖКП.

Небезпечність застосування наказного провадження полягає в тому, що наказ видається за результатами розгляду заяви стягувача (комунальника) по суті заявлених вимог без судового засідання і виклику Вас для заслуховування пояснень (ст. 102 ЦПК України).

Це означає, що:

- про початок процесу стягнення заборгованості Ви дізнаєтеся *постфактум* і будете позбавлені можливості довести суду необґрунтованість вимог стягувача;

- розглядаючи заяву комунальника, суд не «розбирається» з підрахунком суми заборгованості, а видає наказ на суму, вказану в заяві;

- судовий наказ є виконавчим документом і підлягає примусовому виконанню, як і судові рішення (ст. 3 ЗУ «Про виконавче провадження» та ч. 3 ст. 95 ЦПК України).

Суд зобов'язаний **не пізніше наступного дня після видачі** наказу надіслати Вам його копію та копію заяви стягувача з доданими до неї документами. Ви маєте отримати документи рекомендованим листом із повідомленням про вручення (ст. 104 ЦПК України). Не можна також виключати, що Ви не отримуйте ні наказу, ні копії документів, що стали підставою для його видачі. Більше того, часто боржники дізнаються про видачу судового наказу вже від державного виконавця.

Не варто лякатися судового наказу: Ви маєте право подати до суду заяву про його скасування протягом 10 днів з дня отримання його копії!

Отримали СУДОВИЙ НАКАЗ про стягнення боргу за комуналку?

Маєте 10 днів (з дня отримання його копії), щоб подати заяву про скасування судового наказу.

Приклад заяви надає Тарифна мобілізація.

Скасування судового наказу стане підставою для закриття виконавчого провадження.

УВАГА! Строк на оскарження судового наказу пов'язаний із датою отримання Вами його копії, тому, де б Ви її не отримали (відділення пошти, суд, виконавча служба), чітко зазначайте реальну дату і ніколи не вказуйте її «заднім числом».

У ЗАЯВІ ПРО СКАСУВАННЯ СУДОВОГО НАКАЗУ МАЄ БУТИ ЗАЗНАЧЕНО:

- 1) найменування суду, в який подається заява;
- 2) ім'я (найменування) стягувача та боржника, а також ім'я (найменування) представника боржника, якщо заява подається представником, їхнє місце проживання або місцезнаходження;
- 3) наказ, що оскаржується;
- 4) посилання на обставини, які свідчать про повну або часткову необґрунтованість вимог стягувача;
- 5) посилання на докази, якими боржник обґрунтовує свої заперечення проти вимог стягувача;
- 6) перелік документів, що додаються до заяви.

Форму заяви про скасування судового наказу Ви можете скачати тут: <http://publicaudit.com.ua/tariff-mobilization/zrazok-zayavy-shchdo-skasuvannya-sudovoho-nakazu/>

Цю заяву слід роздрукувати в **трьох** екземплярах (перший — для суду, другий — для суду, аби той передав її стягувачу, третій — Вам для проставлення працівником канцелярії відмітки про її прийняття). До **двох** екземплярів (які Ви здасте в суд) не забудьте прикласти наявні у Вас докази (квитанції про сплату ЖКП, акти-претензії, листи до виконавця послуг та відповіді на них, підтвердження отримання копії судового наказу в певну дату тощо).

Скасовуючи судовий наказ, суд видає ухвалу (копію якої Вам обов'язково необхідно отримати). У цьому випадку суд роз'яснює стягувачу його право звернутися до суду з позовом до Вас.

Варто зазначити, що ст. 105-1 ЦПК України не зобов'язує суд «автоматично» скасовувати судовий наказ, отримавши заяву від Вас. Суд також може залишити заяву без задоволення, тому слід серйозно підійти до доведення необґрунтованості вимог стягувача.

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ РОЗГЛЯДУ СПРАВИ, СУД МАЄ ПРАВО:

- 1) Залишити заяву про скасування судового наказу без задоволення.
- 2) Скасувати судовий наказ та роз'яснити, що заявлені стягувачем вимоги можуть бути розглянуті у позовному провадженні з дотриманням загальних правил щодо вручення позову.
- 3) Змінити судовий наказ.

Змінений судовий наказ чи судовий наказ, щодо якого суд прийняв ухвалу про залишення заяви про його скасування без задоволення, можуть бути оскаржені в апеляційному порядку. Подання апеляції зупиняє дію рішення суду.

***Корисна практика:** постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних та кримінальних справ від 23.12.2011 №14 «Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження».*

Якщо судовий наказ за Вашою скаргою скасовано, постачальник може звернутися до суду з позовною заявою про стягнення заборгованості. Читайте далі.

ОТРИМАЛИ ПОЗОВ ДО СУДУ. ЩО РОБИТИ?

Нові тарифи, затверджені НКРЕКП, яку Президент створив у неконституційний спосіб. Наразі в Конституційному суді розглядається справа щодо законності створення Нацрегулятора. До прийняття рішення в цій справі Ви можете просити суд призупинити розгляд Вашої справи і стягнення боргу, оскільки визнання незаконності НКРЕКП автоматично означатиме незаконність встановлених нею тарифів. *Це стосується тільки боргу, який виник з квітня 2015 року.

Отримали **ПОЗОВ ДО СУДУ**
про стягнення
боргу за комуналку?

Як тільки отримуєте позов, одразу готуйте заперечення проти нього.

Приклад надає Тарифна Мобілізація.

Крім того, допоможемо в подальшому, за необхідності, оскаржити судові рішення в апеляційному та касаційному порядку.

Загалом, якщо постачальник ЖКП звернеться до суду з позовом, Ви маєте отримати ухвалу про відкриття провадження, а також копію позовної заяви й додані до неї документи.

Не виключено, що Вас повідомлять про подачу позову в інший спосіб, — наприклад, за телефону або через судову повістку.

У такому випадку Вам потрібно звернутися до суду з заявою про ознайомлення з матеріалами справи (право знайомитися з матеріалами справи та робити з них копії передбачено ст. 27 ЦПК України). Її Ви зможете скачати тут: <http://publicaudit.com.ua/tariff-mobilization/zrazok-zayavy-pro-oznayomlennya-z-materialamy-spravy/>

Пам'ятайте! Ознайомлення з матеріалами справи — важлива процедура.

По-перше, якщо в суді Вам з якихось причини не нададуть копію позову та всіх доданих до неї документів, Ви можете при ознайомленні користуватися технічними засобами — фотоапаратом (в тому числі, встановленому в телефоні), копіювальною технікою.

По-друге, отримані в суді матеріали дадуть Вам можливість оцінити, наскільки обґрунтовані та законні вимоги комунальників, якими доказами вони підтверджують суму заборгованості та факт надання послуги, за який період стягується заборгованість тощо.

Важливо! Свої заперечення проти позову Ви повинні обґрунтувати доказами (ст. 10, 60 ЦПК України). Проте не кваптеся з цим. Ви зобов'язані подати всі наявні докази до або під час попереднього судового засідання, а якщо попереднє судове засідання у справі не проводиться, то до початку розгляду справи по суті (ч. 2 ст. 27 ЦПК України).

АРГУМЕНТИ, ЯКІ ДОПОМОЖУТЬ ЗМЕНШИТИ СУМУ ЗАБОРГОВАНOSTІ:

Позовна давність

Низька якість отриманих послуг

Нарахування сум без лічильника (якщо він є) або сум, що не відповідають його показникам

Заперечення факту отримання послуги

Це ж стосується й комунальників: якщо, ознайомившись зі справою, Ви зрозумієте, що власну позицію слід будувати на недоведеності факту надання послуг (факт надання послуг комунальники підтверджують лише надсиланням вам рахунків, власною бухгалтерською довідкою тощо), намагайтеся не допустити, щоб комунальники надавали додаткові докази після проведення попереднього судового засідання — заявляйте клопотання про те, що ці докази подані суду з порушенням встановленого порядку.

Рекомендуємо викладати власну позицію стосовно заявлених вимог шляхом подання письмових заперечень проти позову. Зразок заперечень Ви можете скачати тут: <http://publicaudit.com.ua/tariff-mobilization/zrazok-zayavy-shchodo-zaperechennya-proti-pozovu-pro-styahnennya-zaborhovanosti/>

До заперечень слід додавати всі наявні у Вас докази. Заперечення варто подавати до судового засідання через канцелярію суду, обов'язково вимагаючи від її працівника ставити відмітку про їх прийняття на вашому екземплярі.

ПОЗОВНА ДАВНІСТЬ! ЩО ЦЕ І ЯК ЗАСТОСОВУВАТИ?

Часто трапляється, що до суми позовів постачальники послуг включають заборгованість минулих періодів. Ви повинні знати, що позовна давність — це строк, у межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права або інтересу. У нашому випадку йдеться про строк, протягом якого комунальники можуть звернутися до суду з позовом про стягнення з Вас заборгованості з ЖКП.

Строк позовної давності встановлено тривалістю в три роки (ст. 257 ЦК України), а для вимог про стягнення штрафу і пені — в 1 рік (п. 1 ч. 2 ст. 258 ЦК України). Однак, згідно з ч. 3 ст. 267 ЦК України позовна давність застосовується судом лише за заявою сторони. Очевидно, що постачальник послуг про це заявляти не буде, тому Ви повинні уважно вивчити розрахунок заборгованості і в разі включення до нього сум, на стягнення яких постачальник вже втратив право, письмово заявляти суду про застосування позовної давності.

Приклад. Із розрахунку ціни позову Ви розумієте, що з вас хочуть стягнути 15 тис. гривень, із яких 9 756 – заборгованість за 2010–2012 роки. Позов подано в січні 2016 року. Отже, виконавець послуг має право стягувати з Вас заборгованість виключно в межах позовної давності, тобто заборгованість за послуги, спожиті з січня 2013 року (у зв'язку з цим, заявивши суду про застосування позовної давності, Ви можете розраховувати на зменшення суми до стягнення на 9 756 гривень).

Заявити про застосування позовної давності можна в письмових запереченнях або шляхом подання окремої заяви.

ПЕРЕРАХУНОК СУМИ ЗАБОРГОВАНOSTІ

Часто комунальники, обґрунтовуючи суму, яку слід стягнути зі споживача, додають до позову лише розрахунок заборгованості, зроблений власною бухгалтерською службою.

Пам'ятайте: сам по собі розрахунок заборгованості, зроблений позивачем, не може бути єдиним доказом наявності заборгованості та її розміру. Крім того, цей письмовий доказ не має будь-яких привілеїв у порівнянні з доказами, поданими Вами.

Наша позиція узгоджується з судовою практикою: так, Вищий спеціалізований суд України в своїй Ухвалі від 13.04.2011 року зазначив, що «суди правильно не прийняли в якості доказу надання послуг надані позивачем довідки про нарахування вартості послуг, вважаючи, що такі довідки не підтверджують надання послуг та отримання їх відповідачем».

Печерський районний суд м. Києва в своєму рішенні від 31.10.2012 року зазначив, що позивачем не надано жодного доказу в обґрунтуванні рахунку, не надані підтвердження надання послуг та їх обґрунтованості, враховуючи відсутність між споживачем та виконавцем договірних відносин.

Проте сама по собі відсутність договірних відносин у сфері ЖКП не є підставою для звільнення споживача від оплати за фактично отримані послуги, **при цьому їх надання та обґрунтованість нарахування оплати має бути підтверджена відповідними доказами.** Саме відсутність необхідних доказів у цьому випадку дала суду підстави для відмови позивачу в задоволенні вимог про стягнення заборгованості за ЖКП.

Не радимо в основу своєї правової позиції ставити відсутність договору про надання ЖКП. Крапку в цьому питанні поставив Верховний Суд України, прийнявши Постанову від 20.04.2016 року у справі № 6-2951цс15, в якій зазначив: **відсутність договору з позивачем не пов'язує обов'язку оплатити надані послуги в межах строку позовної давності.**

Тому слід звертати увагу суду на: недоведеність факту надання послуги, її неякісність, Ваші звернення до виконавця з цього приводу, акти-претензії тощо. Постачальник повинен доказувати обґрунтованість і розмір своїх вимог!

НАКЛАДЕННЯ АРЕШТУ НА МАЙНО В ХОДІ СУДОВОГО РОЗГЛЯДУ

Відповідно до ст. 151–153 ЦПК України комунальники мають право просити суд винести ухвалу про арешт майна неплатника, включаючи як рухоме, так і нерухоме майно.

Накладення арешту не означає позбавлення споживача права власності на своє майно або можливості ним користуватися. Це захід, який приймається судом для запобігання ускладненню або унеможливленню невиконання судового рішення в майбутньому (ст. 151 ЦПК України).

Причому позивач, який заявляє про застосування судом способу забезпечення свого позову, повинен вказати причини, у зв'язку з якими позов необхідно забезпечити, спосіб забезпечення з обґрунтуванням його необхідності. **Види забезпечення позову мають бути співмірні заявленим вимогам.**

Не забувайте, що Ви маєте право брати участь у розгляді клопотань, поданих виконавцем послуг (у тому числі щодо накладення арешту на Ваше майно), і заперечувати проти задоволення таких клопотань. Апелюйте на неспівмірність такого заходу забезпечення, як арешт, із сумою заявлених вимог, на недоведеність позивачем того, що «ненакладання» арешту унеможливить або ускладнить виконання судового рішення в майбутньому).

СУДОВА ПРАКТИКА. п. 10 Постанови Пленуму ВСУ № 9 від 22.12.2006 року: *«Заходи забезпечення позову мають тимчасовий характер і діють до виконання рішення суду, яким закінчується розгляд справи по суті. Зважаючи на це, суд при задоволенні позову не вправі скасовувати вжиті заходи до виконання рішення або зміни способу його виконання, за*

винятком випадків, коли потреба в забезпеченні позову з тих чи інших причин відпала або змінились обставини, що зумовили його застосування».

Враховуючи це, Ви маєте контролювати, чи знято арешт на майно, якщо справа скінчилася Вашою перемогою або Ви виконали судове рішення. **Арешт, накладений ухвалою суду як засіб забезпечення позову, знімається за Вашою заявою!**

ЗАОЧНЕ РІШЕННЯ. КОЛИ ПРИЙМАЄТЬСЯ, ЯК ПЕРЕГЛЯДАЄТЬСЯ, ЯКІ РИЗИКИ НЕСЕ?

Аналогічно судовому наказу про прийняття заочного рішення Ви дізнаєтеся постфактум.

Ст. 224 ЦПК України встановлює умови для ухвалення заочного рішення:

- Ваша неявка на судові засідання;
- Ви належним чином повідомлені про дату та час розгляду справи;
- позивач (надавач ЖКП) не заперечує проти заочного рішення.

Практика дає підстави стверджувати, що заочні рішення приймаються судами і тоді, коли позивачі насправді не були повідомлені належним чином про дату та час слухання. Очевидно, що позивач не заперечуватиме проти заочного розгляду, оскільки йому не вигідна Ваша активна участь у справі та відстоювання своєї правової позиції.

Ви повинні знати! Суд не пізніше трьох днів від дня проголошення заочного рішення зобов'язаний надіслати Вам його копію рекомендованим листом із повідомленням про вручення (ст. 227 ЦПК України). Але нерідко норми закону з тих чи інших причин не виконуються (рішення не відправляється або не вручається Вам).

Заочне рішення, як і «звичайне», є підставою для видачі судом виконавчого листа і відкриття виконавчого провадження. Таким чином, заочний розгляд справи небезпечний тим, що Ви можете дізнатися про наявність рішення вже від державного виконавця.

Не варто панікувати! Заочне рішення переглядається судом, який його прийняв, за вашою заявою. Така заява подається протягом **10 днів від дня отримання копії заочного рішення** (ст. 228 ЦПК України).

Таким чином, як і в ситуації з отриманням судового наказу, зазначаєте реальну дату отримання копії заочного рішення, аби власноруч не позбутися права на його перегляд.

Відповідно до ст. 229 ЦПК України:

У ЗАЯВІ ПРО ЗАЯВІ ПРО ПЕРЕГЛЯД ЗАОЧНОГО РІШЕННЯ МАЄ БУТИ ЗАЗНАЧЕНО:

- 1) найменування суду, який ухвалив заочне рішення;
- 2) Ваше прізвище, ім'я та по-батькові, місце проживання, номер засобів зв'язку;
- 3) обставини, що свідчать про поважність причин неявки в судові засідання і неповідомлення їх суду, і докази про це;
- 4) посилання на докази, якими відповідач обґрунтовує свої заперечення проти вимог позивача;
- 5) клопотання про перегляд заочного рішення;
- 6) перелік доданих до заяви матеріалів.

Зверніть увагу! Заочне рішення може бути скасовано, якщо:

- Ваша заява за формою та змістом відповідає вищевказаним вимогам ст. 229 ЦПК України;
- Ви довели суду, що або взагалі не повідомлялися про розгляд справи (не отримували повістки, не розписувалися при їх одержанні, не мешкаєте за адресою, на яку вони відправлялися тощо), або повідомлялися, але не могли прибути в суд через поважні причини (знаходження в лікарні, тимчасове проживання за іншою адресою або в іншому населеному пункті, відрядження тощо);
- в заяві про перегляд заочного рішення Ви посилаєтесь на конкретні докази, які підтверджують хоча б часткову необґрунтованість вимог комунальників, неправильність розрахунку суми заборгованості, ненадання або неналежне надання комунальної послуги.

Не забудьте, що заява про перегляд заочного рішення, як і заява про скасування судового наказу, подається до суду в **двох** екземплярах, до яких додані докази, а на **третьому** працівник судової канцелярії має поставити відмітку про її прийняття.

Подаючи заяву про перегляд заочного рішення, Ви повинні сплатити судовий збір у сумі 275,60 грн. За інтернет-адресою <http://court.gov.ua/sudy/> оберіть сторінку суду, і в розділі «судовий збір», вибравши вкладку «заява про перегляд заочного рішення», сформуєте квитанцію або сплатіть судовий збір у режимі онлайн.

Після скасування заочного рішення суд має призначити слухання справи заново в загальному порядку. У цьому випадку, ознайомившись із матеріалами справи, потрібно скласти письмові заперечення проти позову, до яких долучити всі наявні у вас докази.

ВИКОНАННЯ ТА ПРИМУСОВЕ ВИКОНАННЯ СУДОВОГО РІШЕННЯ

СТЯГНУТИ ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЗА
КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ ШЛЯХОМ
РЕАЛІЗАЦІЇ КВАРТИРИ МОЖУТЬ, ЯКЩО:

ДЛЯ ПОКРИТТЯ БОРГУ
НЕМАЄ ІНШОГО МАЙНА

СУМА БОРГУ ПЕРЕВИЩУЄ
20 МІНІМАЛЬНИХ ЗАРПЛАТ

Ст. 26 ЗУ «Про виконавче провадження» передбачає, що виконавець не пізніше наступного робочого дня з дня надходження до нього виконавчого документа виносить постанову про відкриття виконавчого провадження, в якій зазначає про обов'язок боржника подати декларацію про доходи та майно боржника, попереджає боржника про відповідальність за неподання такої декларації або внесення до неї завідомо неправдивих відомостей.

У постанові про відкриття виконавчого провадження за рішенням, примусове виконання якого передбачає справляння виконавчого збору, державний виконавець зазначає про стягнення з боржника виконавчого збору в розмірі, встановленому статтею 27 цього Закону.

У разі якщо в заяві стягувача зазначено рахунки боржника у банках, інших фінансових установах, виконавець негайно після відкриття виконавчого провадження накладає арешт на кошти боржника.

У разі якщо в заяві стягувача зазначено конкретне майно боржника, виконавець негайно після відкриття виконавчого провадження перевіряє в електронних державних базах даних та реєстрах наявність права власності або іншого майнового права боржника на таке майно та накладає на нього арешт. На інше майно боржника виконавець накладає арешт в порядку, визначеному статтею 56 цього Закону.

Згідно зі ст. 48 ЗУ «Про виконавче провадження» звернення стягнення на майно боржника полягає в його арешті, вилученні та примусовій реалізації.

Відповідно до ст. 56 вказаного Закону арешт майна боржника застосовується для забезпечення реального виконання рішення. Арешт на майно (кошти) боржника може накладатися виконавцем шляхом:

- винесення постанови про арешт коштів та інших цінностей боржника, що є на рахунках і вкладах чи на зберіганні в банках або інших фінансових установах;
- винесення постанови про арешт майна боржника та оголошення заборони на його відчуження;
- проведення опису майна боржника і накладення на нього арешту.

Постанова про арешт майна (коштів) боржника вноситься виконавцем під час відкриття виконавчого провадження та не пізніше наступного робочого дня після виявлення майна.

Опис та арешт майна здійснюються не пізніш як на п'ятий робочий день з дня отримання інформації про його місцезнаходження.

Пам'ятайте! Описане та арештоване може бути лише майно, яке належить боржникові! Тому треба доводити, що рухоме майно, яке є у Вас вдома, Вам не належить, а перебуває в тимчасовому користуванні.

У разі невиконання боржником рішення майнового характеру в строк до 10 днів для самостійного його виконання постановою державного виконавця з боржника стягується виконавчий збір — 10 % від суми, що фактично стягнута.

Таким чином, у випадку примусового стягнення заборгованості, крім основної суми боргу, споживач буде вимушений сплатити ще й виконавчий збір.

У законодавстві не встановлені ні нижня, ні верхня межа заборгованості за ЖКП. У разі якщо сума, що підлягає стягненню за виконавчим провадженням, не перевищує 20 розмірів мінімальної заробітної плати, звернення стягнення на єдине житло боржника та земельну ділянку, на якій розташоване таке житло, не здійснюється. У такому разі виконавець зобов'язаний вжити заходів для виконання рішення за рахунок іншого майна боржника. Але якщо сума боргу перевищує 20 розмірів мінімальних зарплат (ст. 48 ЗУ «Про виконавче провадження»), тобто 29 000 грн, виконавча служба може стягнути борг за рахунок **житла**.

У будь-якому випадку, рахується співмірність боргу з вартістю житла. Тому боятися, що у Вас заберуть квартиру за те, що Ви заборгували 10 тисяч гривень, не варто.

ПОРЯДОК СТЯГНЕННЯ МАЙНА НЕПЛАТНИКА

Активи, грошові кошти

Рухоме майно

Нерухоме майно

У такому випадку виконавець зобов'язаний вжити всіх заходів для виконання рішення за рахунок іншого майна боржника. Звернення стягнення на будинок чи квартиру проводиться за відсутності у нього достатніх для покриття заборгованості коштів або рухомого майна. Стягнення на нерухоме майно відбувається в останню чергу.

Варто пам'ятати! Законодавство передбачає можливість розстрочки та відстрочки виконання рішення (ст. 217, 373 ЦПК України, ст. 33 ЗУ «Про виконавче провадження»).

Ці інструменти можуть застосовуватися лише за Вашою заявою (право ініціювання цього питання надано і виконавцю, але ми не впевнені, що він ним скористається). Розгляд заяви про відстрочку/розстрочку виконання рішення суду відбувається як на стадії прийняття рішення у справі, так і після — на етапі його виконання. Обґрунтовувати свою заяву необхідно обставинами, які ускладнюють виконання рішення: хвороба боржника/членів сім'ї, стихійне лихо, знищення чи пошкодження майна, в тому числі в районах здійснення АТО, низький дохід сім'ї.

Якщо боржник відмовиться виконувати судові рішення, виконавець має право звернутися до суду з заявою про встановлення тимчасового **обмеження боржника в праві виїзду за кордон** (ст. 18 ЗУ «Про виконавче провадження», ст. 377¹ ЦПК України).

Знайте! Обмеження Вас у праві виїзду за кордон на етапі розгляду справи (як спроба забезпечення позову) є абсолютно незаконним! Воно може застосовуватися на етапі виконання рішення за поданням державного виконавця (Лист Верховного Суду України «Судова практика щодо вирішення питання про тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України» від 01.02.2013 року).

Отож, шановні споживачі! Як бачите, законодавство передбачає чимало правових інструментів для протидії свавілля монополістів. Звісно, комунальники також наділені важелями тиску на Вас, маючи можливість здійснювати примусове стягнення заборгованості за ЖКП. Тому саме Ваші активні дії значно ускладнять життя виконавцю послуг, а в багатьох випадках — позбавлять його права на стягнення з Вас сум заборгованості. Уявіть собі, що тисячі українців одночасно подадуть заяви про скасування судових наказів, перегляд заочних рішень і почнуть доводити необґрунтованість вимог постачальників комунальних послуг!

Пропонуємо Вам активно користуватися цими правовими механізмами, а судова практика, наведена в нашій методичці, може допомогти Вам при розгляді спору з надавачем комунальних послуг.

Знайте свої права та активно використовуйте правові можливості для того, аби вони в жодному разі не порушувалися!

(068) 638-72-00 tarifna.mobilizaciya@gmail.com

<https://www.facebook.com/tarifna.mobilizaciya/>

Експертна підтримка, аналітика:

«Публічний аудит»: <http://publicaudit.com.ua/>

